

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
Фонд за пружање помоћи
избеглим, прогнаним и расељеним лицима

С А О П Ш Т Е Њ Е З А Ј А В Н О С Т

Генерална скупштина Уједињених нација 2000. године прогласила је 20. јун за Светски дан избеглица који се данас обележава у готово свим деловима света. Светски дан избеглица проглашен је с циљем да „скрене пажњу међународне јавности на тежак положај присилно расељених широм света“ у ситуацији када број људи који живе далеко од својих домова драматично расте. Према извештају Високог комесаријата Уједињених нација за избеглице (УНХЦР), број избеглица и интерно расељених у овој години је достигао 65,3 милиона, што је апсолутни рекорд у историји. Поређења ради, број избеглица у свету у исто ово доба прошле године био је 59,5 милиона, што значи да је за годину дана број избеглих и расељених у свету увећан за близу 10 посто. Статистички подаци показују како су лане, у просеку, сваког минута по 24 особе у свету кретале у избеглиштво, што је четири пута више од просека за читаву претходну деценију.

Снажни таласи миграција осећају се свакодневно и на територије Републике Србије. Током 2015. године домаће пограничне службе евидентирале су безмало 578.000 људи из Африке и Азије који су прошли кроз Србију на свом путу према земљама западне и северне Европе. Апсолутни рекорд забележен је у октобру када је у Србију ушло више од 180.000 избеглица и осталих миграната из арапских и других земаља. Снажан прилив избеглица настављен је и у прва два месеца ове године, када је у Србију ушло близу 95.000 људи који су напустили своје домове, али је такав тренд заустављен после одлуке да се тзв. балканска траса трајно затвори. То, међутим, није у потпуности спречило долазак људи који спас од ратних сукоба и немаштине траже у Европи, па се и даље месечно евидентира по неколико хиљада миграната који улазе у нашу земљу.

Србија је за готово све избеглице са севера Африке, Блиског и Средњег истока била и остала земља транзита, по чему се, између осталог, најновији талас избеглиштва суштински разликује од оног којим је наша земља била погођена у последњој деценији прошлог века. За избеглице из Хрватске и Босне и Херцеговине, наиме, Србија је била земља прихвата и за највећи број њих трајно одредиште. У попису из 1996. године евидентирано је 618.000 избеглица и ратом угрожених лица, од којих се већина трајно настанила у Србији. Према последњим познатим подацима које је објавило Министарство унутрашњих послова, више од 380.000 људи који су у првој половини прошлог века у Србију дошли као избеглице, стекло је српско држављанство.

Мада је од завршетка ратова у Хрватској и Босни и Херцеговини прошло више од 20 година, у Србији и даље живи 29.457 људи с избегличким статусом, као и нешто више од 203.000 интерно расељених лица с Косова и Метохије. Према подацима Комесаријата за избеглице и миграције, међу онима који и даље поседују избегличку легитимацију већину чине избеглице из Хрватске (20.334), док су преостали избегли из Босне и Херцеговине.

У Србији још постоји и 17 центара за колективни смештај избеглих и расељених лица, у којим тренутно борави нешто мање од 700 људи, од којих половину чине расељени у осам колективних центара на територији Косова и Метохије. На подручју централне Србије и

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
Фонд за пружање помоћи

избеглим, прогнаним и расељеним лицима

Војводине постоји још девет колективних центара у којима тренутно борави 347 људи и сви ти центри, према плану Комесаријата, биће затворени до краја ове године. Сви предуслови за затварање последњег колективног центра у Војводини, који се налази у Панчеву, већ су створени па је питање дана када ће тај центар, у којем тренутно борави још двоје избеглица и 20 интерно расељених, бити и трајно расељен.

Половина од укупног броја избеглица, како оних који и даље имају избеглички статус тако и оних који су у међувремену стекли држављанство Србије, смештено је у Војводини. Због тога је Покрајинска влада 2006. године формирала Фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима, који ће спроводити различите мере у области збрињавања избеглица у покрајини. Фонд је тако у протеклом периоду реализовао програме стамбеног збрињавања у оквиру који је откупљено укупно 419 сеоских домаћинстава и обезбеђени пакети грађевинског материјала за започету изградњу и адаптацију стамбеног простора за још 603 избегличке и расељеничке породице. Покрајинска влада и Фонд учествовали су у свим пројектима усмереним на затварање колективних центара за смештај избеглих и расељених лица у Војводини, а Фонд је суфинансирао изградњу две зграде са становима за потребе расељавања колективних центара у Ковину и Панчеву, те самостално реализовао и програм откупа кућа и доделе грађевинског материјала за станаре тих центара. У периоду 2012.-2016. година посебна пажња је посвећена процесу трајне интеграције избеглица у овдашњу друштвену средину па је у том циљу, што самостално што у сарадњи с другим организацијама које пружају помоћ избеглицама, реализован низ пројеката економског оснаживања избегличких и расељеничких породица. Помоћ у прикључним машинама, алату и опреми за производњу и услуге добило је више од 300 породица, од чега је помоћ за 110 породица у целости финансирана буџетским средствима. Новчану помоћ у износу од 40.000 динара добило је 357 ученика средњих школа из избегличких и расељеничких породица а средства су обезбеђена у буџету АПВ.

Према Програму рада за 2016., Фонд ће све побројане, као и још неке, програме реализовати и у овој години. Ових дана завршава се програм доделе грађевинског материјала за 47 породица, те програм економског оснаживања којим су обухваћене 44 породице. У плану је такође да се до краја јуна отвори јавни позив за помоћ у откупу сеоских домаћинстава, а за септембар је планиран и јавни позив за помоћ избегличким и расељеничким породицама с децом у средњим школама. Тиме ће Фонд и у 2016. години задржати улогу важног ослонаца у систему државне бриге о избеглицама и интерно расељеним.

У Новом Саду, 20. јуна 2016. године